

Фермерські господарства – це виробники сільсько-господарської продукції, які мають відповідний державний статус, відповідний економічний і фінансовий вплив. Особисті селянські господарства, перетворюючись на сімейні фермерські господарства, підпадуть під дію норм Податкового кодексу, які на сьогодні створюють пільгові (сприятливі) умови діяльності сільськогосподарських товаровиробників, зокрема, фермерських господарств. Це, у свою чергу, ліквідувало б податкові ножиці, які стримують вихід продукції особистих селянських господарств на прозорі ринки збуту. Можна навести такі цифри: нині до 40% молока, а то й більше, проходить поза офіційними каналами, до 80% овочів продається з поля, тобто за готівку – посередникам. Це стосується й усієї іншої продукції, окрім зернових і технічних культур. Отже, ця продукція не потрапляє до податкового поля.

При врегулюванні цих питань, організації офіційних ринків збуту продукції особистих селянських господарств вони б отримали додатковий дохід на рівні 4-5 млрд грн. Крім того, за попередніми розрахунками, в цьому випадку бюджети різних рівнів та соціальні фонди також могли б отримати доходи на рівні не менше 4 млрд грн на рік.

Отже, виникає об'єктивна необхідність впорядкування цих питань. І, на нашу думку, нові фермери зможуть добре працювати і на користь держави, і за власної вигоди.

Висновки з проведеного дослідження. Дрібні агровиробники, особисті селянські господарства, сімейні фермери – і досі в Україні немає єдиного уніфікованого визначення для одних із найпродуктивніших,

найбільш гнучких агровиробників, незважаючи на жодні ринкові умови. Попри те, вони існують, але, на жаль, досі поза ринком. Наразі всі надії суспільства, експертів та самих виробників покладаються на законодавчі зміни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Губені Ю. Особисті селянські господарства: qwo wadis? [Текст] / Ю. Губені, Л. Балаш // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gazeta.lviv.ua/articles/2007/07/10/24675>.
2. Державна служба статистики України: офіційний сайт // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Основні сільськогосподарські характеристики домогосподарств у сільській місцевості в 2013 році: стат. бюлетень // Державна служба статистики України. – К., 2014. – С. 7.
4. Основні показники сільськогосподарської діяльності домогосподарств у сільській місцевості у 2013 році: стат. бюлетень [відповід. за вип. О.М. Прокопенко] // Державна служба статистики України. – К., 2014. – 34 с.
5. Щодо механізмів стимулювання розвитку дрібнотоварного сільськогосподарського виробництва в Україні. Аналітична записка [Текст] // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1552/>.
6. Тернівський Т. Чи можна продовольчу безпеку держави забезпечити лопатою та граблями? [Текст] / Тарас Тернівський // [Електронний ресурс]. – Опубліковано в журналі № 1-2(272-273), січень 2014 р. – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/>.
7. Ярошко М. Німецькі реалії сімейного господарювання [Текст] / М. Ярошко // *Агробізнес Сьогодні*. – № 22(293), листопад 2014. – С. 40-42.
8. Прокопа І.В. Інтеграція товарних селянських господарств у ринкову систему функціонування аграрного сектору: загальні засади та першочергові кроки [Текст] / І.В. Прокопа // *Економіка АПК*. – 2013. – № 10. – С. 16-23.

УДК 338.45

Мережко Н.В.

*доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри товарознавства та експертизи непродовольчих товарів
Київського національного торговельно-економічного університету*

Дякова Д.В.

*магістр кафедри товарознавства,
експертизи та торговельного підприємництва
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

АНАЛІЗ РИНКУ ШКІР'ЯНО-ГАЛАНТЕРЕЙНИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню та аналізу сучасного стану ринку шкіряно-галантерейних товарів в Україні. Визначено основних виробників шкіряної галантереї, обсяг реалізації товарів, аналіз експорту та імпорту виробів за останні 5 років на підставі даних Державного комітету статистики та Державної фіскальної служби. У статті наведені дані щодо споживчих переваг на досліджуваному ринку.

Ключові слова: шкіряна галантерея, реалізація, експорт, імпорт, споживчі переваги.

Мережко Н.В., Дякова Д.В. АНАЛИЗ РЫНКА КОЖНО-ГАЛАНТЕРЕЙНЫХ ТОВАРОВ В УКРАИНЕ

Статья посвящена исследованию и анализу современного рынка кожно-галантерейных изделий в Украине. Определены основные производители кожаной галантереи, объем реализации товаров, анализ экспорта и импорта изделий за последние 5 лет на основе данных Государственного комитета статистики и Государственной фискальной службы. В статье приведены данные относительно потребительских предпочтений на исследуемом рынке.

Ключевые слова: кожаная галантерея, реализация, экспорт, импорт, потребительские предпочтения.

Merezhko N.V., Diakova D.V. MARKET ANALYSIS LEATHER – HABERDASHERY IN UKRAINE

The article deals with research and analyze the current state of the market halatereynyh leather goods in Ukraine. Determined major manufacturers leather shops, sales of goods, analysis of exports and imports of products in the last 5 years on the basis of the State Statistics Committee and the State Fiscal Service. The article presents data on consumer preferences in the target market.

Keywords: leather clothing, sales, exports, imports, consumer preferences.

Таблиця 1

Обсяг реалізації виробів зі шкіри в Україні за 2010-2013 роки (млн грн)

Обсяг реалізації, млн грн	Роки				Абсолютне відхилення, млн грн			Відносне відхилення, %		
	2010	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	8425,4	9679,3	9867,1	9648,6	1253,9	1450,7	1223,2	14,9	17,1	14,5

Постановка проблеми. Шкіргалантерейна галузь легкої промисловості України в сучасних ринкових умовах перебувають під впливом тенденцій розвитку світового ринку виробів зі шкіри. Вступ України до СОТ зменшує бар'єри входу на український ринок європейських та азійських фірм. Багато фахівців вважають, що дана галузь знаходиться зараз в несприятливій ситуації в зв'язку з труднощами української легкої промисловості, напливу іноземних товарів і обмежень посткризової економіки. Решта експертів думають, що сегмент шкіргалантереї буде неухильно зростати надалі, а український виробник, щонайменше, досягне гідного рівня на вітчизняному ринку. Здійснення аналізу сучасного стану ринку шкіряно-галантерейних товарів є важливим питанням при оцінці стану вітчизняного виробництва в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати наукових досліджень у сфері виробництва виробів зі шкіри, серед яких роботи Г.П. Іспіряна, М.В. Замарашкіна, В.П. Коновала, В.П. Либи, В.П. Нестерова, В.Т. Прохорова, В.Д. Рожка, В.О. Фукіна сприяють формуванню понять щодо загальної характеристики ринку шкіряно-галантерейних товарів в Україні, формуванню словесних переваг на ринку. Проте залишається актуальним визначення основних показників реалізації, експорту та імпорту цих товарів протягом останніх років.

Постановка завдання. На основі вищевикладеного можна сформулювати завдання дослідження яке полягає на дослідженні та аналізі сучасного стану ринку шкіряно-галантерейних товарів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якщо говорити про проблеми, що гальмують розвиток української легкої промисловості в цілому, то їх джерелом є фактичне руйнування галузі на початку 90-х років, коли в країну хлинув потік зарубіжного ширвжитку, у порівнянні з яким пострадянський одяг, взуття та шкіргалантерея виявилися абсолютно неконкурентоспроможними. Стрімке зубожіння сільськогосподарства призвело до різкого скорочення поставок вітчизняної бавовни і шкіряної сировини. Не в кращій ситуації опинилися і виробництво: для його нормальної роботи була потрібна серйозна державна підтримка, модернізація обладнання, інноваційні технології.

Станом на початок 2014 року взуттєва, шкіргалантерейна та шкіряна промисловості України мають біля 1500 підприємств. Найпотужніші з них мають до 2,0 тис. працівників.

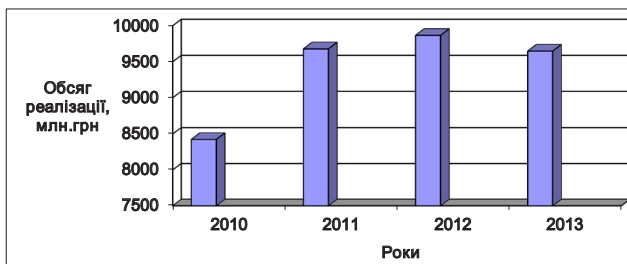

Рис. 1. Обсяг реалізації шкіряних виробів у 2010-2013 роках

Розглянемо обсяг реалізації виробів зі шкіри в Україні за 2010-2013 роки (табл. 1).

Проаналізувавши дані таблиці можемо сказати, що обсяг реалізації виробів зі шкіри в 2011 році зріс, порівняно з 2010 роком, на 14,9%, у 2012 – на 17,1%, а в 2013 – на 14,5%. Проте реалізація товарів у 2013 році порівняно з 2012 роком була нижчою на 218,5 млн грн [2].

Дані таблиці 1 можна відобразити за допомогою графіка (рис. 1).

Що стосується географічного місця розташування підприємств по виробництву шкіряно-галантерейних товарів, то вони розміщені в Харкові, Києві, Львові, Василькові, Бердичеві, Миколаєві. Штучну шкіру виготовляють у Києві, Тернополі, Запоріжжі, Луцьку; шкірзамінники – в Одесі.

Найбільші шкіряні об'єднання – в Луганську, Львові, Харкові, Вознесенську, Кривому Розі, Хмельницькому.

Серед всіх підприємств України можна виділити таких основних виробників шкіряно-галантерейних товарів (табл. 2).

Таблиця 2

Основні підприємства виробники шкіряно-галантерейних товарів

№ з/п	Назва підприємства	Місце розташування
1.	ТОВ «В.І.Ф.»	м. Дніпропетровськ
2.	ТОВ «Вінницька шкіргалантерейна фабрика»	м. Вінниця
3.	ПАТ «Возко»	м. Вознесенськ
4.	ТОВ «Олімпік»	м. Харків
5.	МПП «Фея Люкс»	м. Вінниця
6.	ТОВ «Алем Систем»	м.Київ
7.	ТОВ «Бадер Україна»	Львівська обл. м. Городок
8.	ТОВ «Фірма Восход»	м. Харків
9.	Спільне МП «Рута»	м. Тернопіль
10.	ТОВ «Саксон 3»	м. Київ
11.	ТОВ «Світлиця ЛТД»	Київська обл. с. Гореничі
12.	ПП «Фірма Тріо»	м. Одеса
13.	ПП «Шкіргалант»	м. Вінниця
14.	ТОВ «Шкіргалантерея»	м. Хмельницький

Сировиною, яка використовується виробниками шкіряно-галантерейних товарів є природна шкіра свійських, диких і морських тварин, хутро натуральне і штучне. Широко використовуються нові синтетичні матеріали, зокрема штучна шкіра, парусина, гума.

Таблиця 3

Обсяг експорту та імпорту шкіряних виробів за 2009-2013 роки, (тис. дол. США)

Роки	Імпорт	Експорт
2009	64548	27933
2010	97721	44114
2011	89580	43724
2012	136360	34752
2013	128896	40404

Таблиця 4

Динаміка зміни імпорту шкіряних виробів у 2009-2013 роках

Обсяг імпорту, тис. дол. США	Роки					Відносне відхилення, %			
	2009	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
	64548	97721	89580	136360	128896	51	39	111	100

Важливим питанням при аналізі стану ринку шкіряно-галантерейних товарів є дані щодо імпорту та експорту продукції. Для цього можна скористатись даними Державної фіскальної служби України. Обсяг експорту та імпорту шкіряних виробів за 2009-2013 роки наведено у таблиці 3 [3].

За даними табл. 3 можна проаналізувати динаміку зміни імпорту шкіряних виробів у 2009-2013 роках (табл. 4).

Отже, проаналізувавши динаміку зміни імпорту продукції можна сказати, що в 2012 та в 2013 роках кількість імпортованої шкіряно-галантерейної продукції зросла, порівняно з 2009 роком на 111% та 100% відповідно. Це свідчить про те, що обсяг виробництва вітчизняними підприємствами знизився.

Динаміка імпорту шкіряних товарів представлена на рисунку 2.

З графіка видно, що імпорт шкіряних виробів у 2013 році знизився порівняно з 2012, проте залишається високим порівняно з 2011 та 2010 роками.

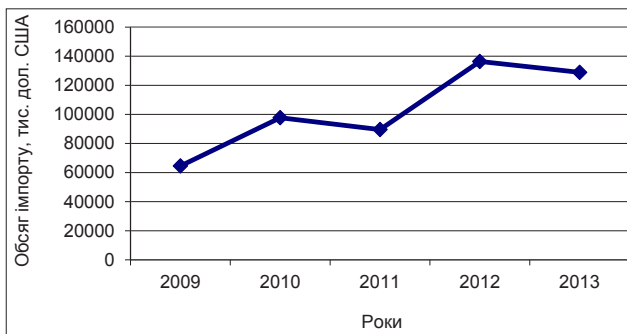

Рис. 2. Динаміка імпорту шкіряних виробів у 2009-2013 роках

Для того, щоб відслідкувати динаміку експорту шкіряно-галантерейних виробів побудуємо таблицю 5.

За результатами розрахунків проведених у таблиці 5 можна зробити висновок, що експорт товарів у 2010 та 2011 роках по відношенню до 2009 року збільшився відповідно на 58% та 57%. Проте в 2012 та 2013 роках спостерігається його зниження [3].

Побудуємо графік, щоб побачити коливання експорту шкіряних виробів протягом 2009-2013 років (рис. 3).

З графіка видно, що експорт шкіряних товарів у 2011, 2012, 2013 роках став нижчим, ніж у 2010 році. Проте в 2013 році він значно зріс порівняно з 2012 роком.

На експорт в Україні можуть працювати тільки міцні фірми з великими обсягами виробництва.

За даними Державної фіскальної служби основними країнами-постачальниками шкіряно-галантерейної продукції в Україну є Китай, Туреччина, Індія та Франція.

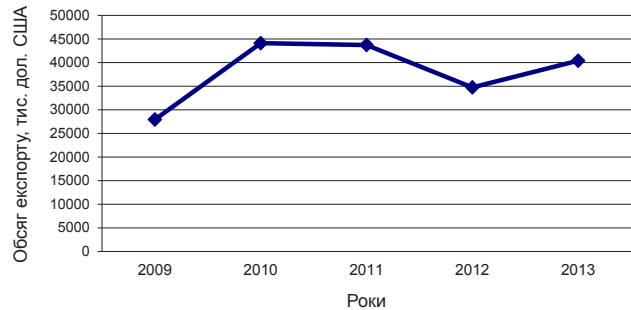

Рис. 3. Динаміка експорту шкіряних виробів у 2009-2013 роках

Зобразимо відсоткове співвідношення постачальників у 2013 році (рис. 4).

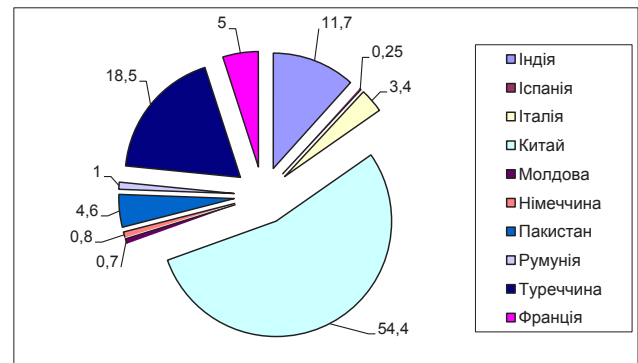

Рис. 4. Відсоткове співвідношення постачальників шкіряно-галантерейних товарів у 2013 році

У 2013 році шкіряно-галантерейні товари імпортувались в основному з Китаю – 54,4%, значна частина – з Туреччини та Індії, відповідно 18,5% і 11,7%.

Шкіряно-галантерейні товари, що виробляються потужними вітчизняними підприємствами експортуються до інших країн.

Розглянемо структуру експорту шкіряно-галантерейних товарів у 2013 році за основними країнами-експортерами (рис. 5).

З рисунку 5 видно, що основна частина експортованої шкіряно-галантерейної продукції припадає на Італію – 89%. На другому місці стоїть Російська Федерація, куди в 2013 році було експортовано 3,62% виготовленої продукції. В Угорщину і Словаччину було експортовано по 2,7% і 2% відповідно.

Ринок шкіргалантереї досить широкий, основними споживачами є жінки у віці 20-45 років і чоловіки віком 30-45 років, проте чоловіки набагато пасивніші у використанні шкіряних виробів. За опитуваннями чоловіки витрачають на шкіряно-галан-

Таблиця 5

Динаміка експорту шкіряних виробів у 2009-2013 роках

Обсяг експорту, тис. дол. США	Роки					Відносне відхилення, %			
	2009	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
	27933	44114	43724	34752	40404	58	57	24	45

терейні вироби в середньому на 36% менше сум, витрачених жінками.

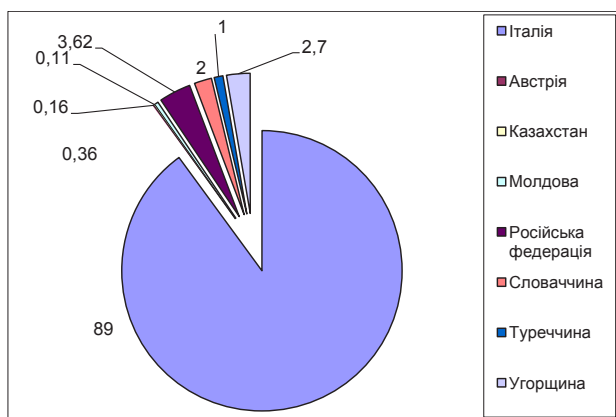

Рис. 5. Відсоткова структура експорту товарів шкіряно-галантерейної промисловості в 2013 році

Молоді люди схильні до мінімалізму і простоти, тому вибирають спортивні та зручні аксесуари, проте з віком їх переваги зміщуються в бік функціональності або статусності.

Наведемо вікову структуру попиту на шкіряно-галантерейні товари на рис. 6.

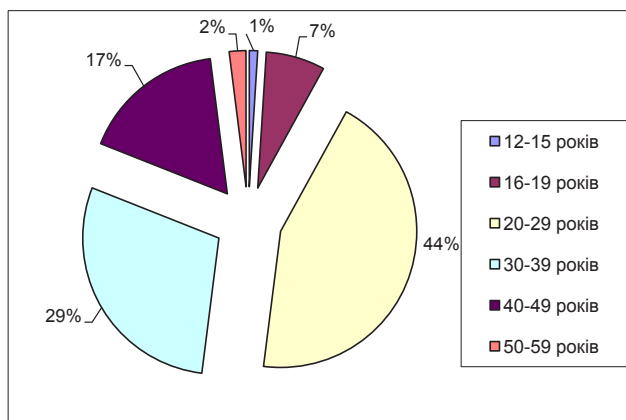

Рис. 6. Вікова структура попиту на шкіряно-галантерейні товари

Останні проведені дослідження вказують на високий попит на шкіряні вироби в середньому ціновому сегменті.

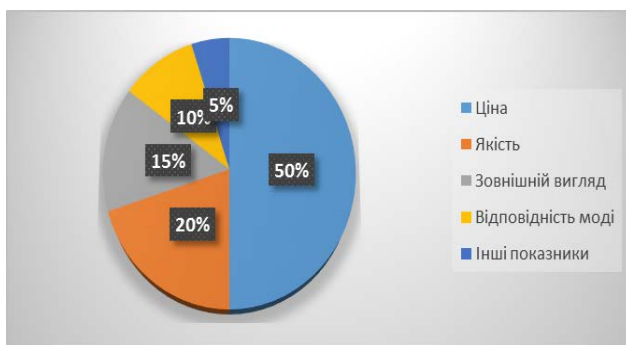

Рис. 7. Відсоток значущості показників шкіряно-галантерейних товарів для споживачів

Більшість українських виробників шкіряної галантерей займають середній та низький ціновий сег-

мент, але тут їм доводиться конкурувати з китайськими виробниками, кількість яких дуже швидко зростає.

Ціна пари рукавичок хорошої якості стартує від 150-200 грн.

Шкіргалантерейні вироби крім видів характеризуються також рівнем цін, якістю, зовнішнім виглядом і т.д. Проте значущість даних факторів нерівноцінні для покупців. (рис. 7). Серед країн-виробників шкіргалантерей, що викликають найбільшу довіру у респондентів, виявилися переважно європейські країни. На першому місці за рівнем довіри, з переважною більшістю, знаходиться Італія.

Крім того, було проведено опитування покупців, щодо місця здійснення покупки шкіряної галантерей. Отримані дані зображено на рис. 8.

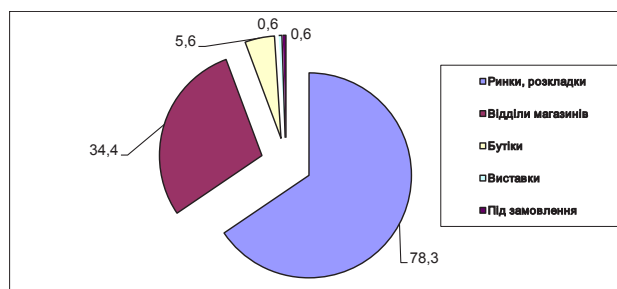

Рис. 8. Місця купівлі шкіряно-галантерейних товарів, (%)

Отже, більшість споживачів купує шкіряно-галантерейні товари на ринках та розкладках. Більш дорогі вироби замовляються під індивідуальне виготовлення, купуються на виставках та фірмових магазинах.

Загальновідомим є той факт, що вибір шкіряно-галантерейних товарів залежить від навіювань моди. Тому актуальним є питання вибору дрібної шкіргалантерей (рукавичок, сумок, ременів) за кольором. Проведені опитування показали такі результати (рис. 9).

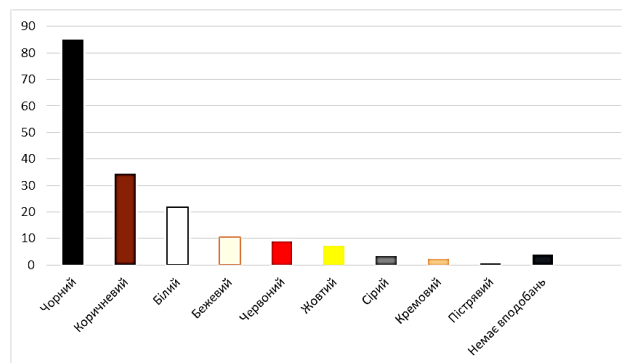

Рис. 9. Кольорові вподобання при виборі шкіргалантерей, %

Отже, переважна більшість покупців обирають шкіргалантерею класичних кольорів – чорного, коричневого та білого. Решту кольорів обирають до 10% покупців. Результати дослідження показали, що основними джерелами інформації про марки шкіргалантерей є: рекомендації друзів і знайомих, Інтернет, телебачення, реклама в популярній пресі, і ін. Згідно з результатами опитування, найчастіше мотивом покупки шкіргалантерей є заміна старого виробу, що втратив свою актуальність (58%). Крім того, часто споживачі купують новий виріб шкіргалантерей просто для доповнення свого гардеробу без певної причини (29%), або, навпаки, для якоїсь певної речі (20%) [1].

Висновки з проведеного дослідження. Провівши дослідження можна зробити висновок, що ринок шкіргалантерейних виробів України близький до насичення. У значній мірі його насичення визначає імпорт, частка якого в продажах становить майже 100%. Вітчизняні виробники шкіргалантерей займають не більше 20% від загального обсягу ринку у вартісному вираженні. Переважну частку займає виробництво Китаю і Туреччини (понад 50%). Найбільш дорогі цінові категорії представлені продукцією виробництва Італії, Іспанії, проте їх частка в загальному обсязі мала. До регіонів, в яких сконцентровані найбільші обсяги продажів товарів шкіргалантерей – близько 40% від загального обсягу продажів – є Київ, Харків та Одеса.

Проте, зважаючи на сучасне становище українського ринку, через високу вартість валюти, вичер-

пався потік доступної контрабандної шкіргалантерей і з'явилась надія на те, що погляди споживачів цього сегменту ринку звернуться, нарешті, всередину країни в пошуках вітчизняного виробника. Щоправда, лишаються проблеми із постачанням на виробництво імпортованих матеріалів, але є надія, що грянуть зміни і в цьому напрямку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аналітика ринків. Фінансовий консалтинг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pro-consulting.ua>.
2. Державний комітет статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Державна фіскальна служба. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>.

УДК 303.211:330.357:316.42

Огданський К.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
декан факультету менеджменту*

*Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ЕКОЛОГІЧНА ДИНАМІКА І МЕТРОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НЕЮ

У статті досліджено сутність поняття «екологічна динаміка» через новий концепт її складових. Обґрунтовано набір чинників, які визначають квінтесенцію впливу на екологічне зростання і екологічний розвиток. Запропоновано парадигму формування моделей оцінки екологічного зростання і екологічного розвитку поокремо та екологічної динаміки як процесу їх синтезу загалом. Встановлено тенденції змін екологічного зростання, екологічного розвитку і екологічної динаміки, а також надано обґрунтований висновок щодо міри керованості цих процесів.

Ключові слова: екологічна динаміка, складові, чинники впливу, модель, міра керованості, концепція.

Огданский К.Н. ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ДИНАМИКА И МЕТРОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЕЕ ОЦЕНИВАНИЯ И УПРАВЛЕНИЯ ЕЮ

В статье исследована сущность понятия «экологическая динамика» через новый концепт ее составляющих. Обоснован набор факторов, которые определяют квинтэссенцию влияния на экологический рост и экологическое развитие. Предложена парадигма формирования моделей оценки экологического роста и экологического развития в отдельности и экологической динамики как процесса их синтеза в общем. Установлены тенденции экологического роста, экологического развития и экологической динамики, а также приведены обоснованные выводы относительно меры управляемости этими процессами.

Ключевые слова: экологическая динамика, составляющие, факторы влияния, модель, мера управляемости, концепция.

Ohdanskyi K.M. ECOLOGICAL DYNAMICS AND METROLOGICAL BASIS OF ITS ASSESSMENT AND MANAGEMENT

The article studies the essence of the concept of "ecological dynamics" through a new concept of its components. Grounded set of factors that determine the essence of the environmental impact on the growth and environmental development. Proposed paradigm formation evaluation models of ecological growth and environmental development in isolation and ecological dynamics as a process of synthesis in general. The tendencies of environmental growth, ecological development and ecological dynamics, and provides valid conclusions with respect to handling these processes.

Keywords: ecological dynamics, components, influencing factors, model, measure of control, concept.

Постановка проблеми. На початку 80-х років ХХ століття в силу проявів принципово нових викликів глобальній та національній безпеці людство було вимушено відшукувати нові стратегії розвитку. Вищезазначені обставини стали генератором прийняття міжнародною громадськістю на конференції ООН по природному середовищу і розвитку в 1992 році концепції сталого розвитку (sustainable development). Згідно прийнятих на ній рішень розвиток будь-якого суспільства можна ідентифікувати зі сталим, якщо він «дозволяє задовольнити потреби нинішніх поколінь, не завдаючи шкоди можливостям, залишеним у спадок майбутнім поколінням для задоволення їх власних потреб» [1, с. 50]. Серед основних чинників, які мають забезпечити сталий розвиток, виділяють-

ся такі як економічний, соціальний та екологічний. Увесь конгломерат питань сталого розвитку є надзвичайно актуальним для України в силу домінування в її економіці природомістких галузей з застарілими технологіями, які гальмують економічне зростання і призводять до загострення екологічної ситуації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Природно, що в зв'язку з висловленими проблемами суспільного розвитку в національному просторі поставили питання теоретико-методологічного супроводу переведення економіки України на рейки сталого розвитку. Треба підкреслити, що загалом проблема сталого розвитку в нашій країні набула актуалізації практично з самого початку проголошення незалежності. Зокрема такими вченими як В. Гець, Т. Кле-